

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2025. gada 17. decembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits,

kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību “OB serviss” pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 209/2025),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2024. gada 14. maija noteikumu Nr. 289 “Noteikumi par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu” pielikuma 4.5. un 4.6. apakšpunktu, ciktāl tie daudzdzīvokļu dzīvojamu māju dzīvokļos uzstādītos ūdens patēriņa skaitītājus nepakļauj valsts metroloģiskajai kontrolei (turpmāk – apstrīdētās normas), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem un likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrajai daļai, kā arī spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma publicēšanas dienas.

2. Apstrīdētās normas pakļauj valsts metroloģiskajai kontrolei mehāniskos, elektromagnētiskos un ultraskaņas ūdens patēriņa skaitītājus, izņemot tos, kas uzstādīti daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļos.

3. Pieteikuma iesniedzēja jau iepriekš vērsusies Satversmes tiesā ar līdzīgu pieteikumu (ieteikums Nr. 155/2025). Satversmes tiesas 1. kolēģija 2025. gada

11. septembrī pieņēma lēmumu par atteikšanos ierosināt lietu, jo pieteikuma iesniedzēja nebija pamatojusi, ka apstrīdētās normas aizskar tai Latvijas Republikas Satversmē ietvertās pamattiesības.

Izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts nav mainījies, bet pieteikums ir papildināts ar argumentiem par pieteikuma iesniedzējas Latvijas Republikas Satversmē ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to izskatāmajā pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija, un kolēģijai jāpārbauda izskatāmā pieteikuma atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Latvijas Republikas Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt no Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet prasība pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Pieteikuma iesniedzējas komercdarbība saistīta ar ūdens patēriņa skaitītāju nomaiņu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās, kā arī tā ir akreditēta inspicēšanas institūcija ūdens patēriņa skaitītāju atkārtotas verificēšanas nozarē. Saskaņā ar apstrīdētajām normām daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļos uzstādītie ūdens patēriņa skaitītāji vairs netiek pakļauti valsts metroloģiskajai kontrolei. Lai arī citviet uzstādītie ūdens patēriņa skaitītāji joprojām ir pakļauti šai kontrolei, apstrīdētās normas būtiski ierobežo pieteikuma iesniedzējas komercdarbību. Tās komercdarbība šajā nozarē bijusi balstīta galvenokārt uz daudzdzīvokļu dzīvojamajām mājām – tajās uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju nomaiņa un verifikācija veidoja lielāko daļu no komercdarbības. Pieteikuma iesniedzēja, paļaujoties uz daudzus gadus pastāvējušo tiesisko regulējumu, ir veikusi finanšu ieguldījumus savā komercdarbībā. Ministru kabinets nav paredzējis saudzējošu pāreju uz jauno tiesisko regulējumu, piemēram, nosakot pārejas periodu vai piešķirot kompensāciju. Tādējādi, pieteikuma iesniedzējas ieskatā, apstrīdētās normas aizskar tai Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajos trīs teikumos ietvertās tiesības uz īpašumu, kā arī pārkāpj 1. pantā ietverto tiesiskās palāvības aizsardzības principu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī ja personai šādu iespēju nav.

Apstrīdētā norma ir formulēta nepārprotami un pieteikuma iesniedzējai nav iespēju ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vērsties pret to, ka daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļos uzstādītie ūdens patēriņa skaitītāji netiek pakļauti valsts metroloģiskajai kontrolei.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteikts: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārums radies brīdī, kad spēkā stājušās apstrīdētās normas, proti, 2025. gada 6. jūnijā. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2025. gada 20. novembrī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

6. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteikts, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums Satversmes tiesas likuma izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrajai daļai. Saeima šajā likuma normā esot devusi uzdevumu Ministru kabinetam izstrādāt mērīšanas līdzekļu pirmreizējo verificēšanu, atkārtotās verificēšanas periodiskumu un tās pagarināšanas kārtību. Pieteikumā norādīts, ka Ministru kabinets, vairs nepakļaujot daudzdzīvokļu māju dzīvokļos uzstādītos ūdens patēriņa skaitītājus valsts metroloģiskajai kontrolei, nav ievērojis likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrās daļas mērķi nodrošināt vienotu, uzticamu uzskaiti sabiedrībā un aizsargāt patērētāju intereses.

Likuma “Par mērījumu vienotību” mērķis ir nodrošināt mērījumu vienotību, lai aizsargātu tostarp patērētājus no neprecīzu un nepareizu mērījumu negatīvajām sekām (sk. *šā likuma 2. panta pirmo daļu*). Atbilstoši likuma “Par

mērījumu vienotību” 6. panta pirmajai daļai mērīšanas līdzekļiem, kas pakļauti metroloģiskajai kontrolei, jāatbilst šajā likumā un citos normatīvajos tiesību aktos izvirzītajām prasībām. Šā likuma 7. panta otrā daļa pilnvaro Ministru kabinetu noteikt valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu, norādot to pirmreizējo verificēšanu, kā arī atkārtotās verificēšanas periodiskumu un tās pagarināšanas kārtību. Tā neparedz, kādi mērīšanas līdzekļi ir pakļaujami valsts metroloģiskajai kontrolei. Pieteikumā nav pamatots, ka no likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrās daļas izrietētu Ministru kabinetam pienākums noteikt, ka valsts metroloģiskajai kontrolei tiek pakļauti daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļos uzstādītie ūdens patēriņa skaitītāji.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrajai daļai neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

7. Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem. Tāpat pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Tas šajā daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Nēmot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Ministru kabineta 2024. gada 14. maija noteikumu Nr. 289 “Noteikumi par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu” pielikuma 4.5. un 4.6. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem” pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību “OB serviss” pieteikuma (pieteikums Nr. 209/2025).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – līdz 2026. gada 17. februārim iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par Ministru kabineta 2024. gada 14. maija noteikumu Nr. 289 “Noteikumi par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu” pielikuma 4.5. un 4.6. apakšpunkta atbilstību likuma “Par mērījumu vienotību” 7. panta otrajai daļai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa